

KAITSEMINISTEERIUM

Väljavõte dokumendist 14.02.2020 nr 10.1-2/20/34.

Dokumendi tervikversioon on AvTS § 35 lg 1 p 3, lg 2 p 3 alusel
asutusesiseseks kasutamiseks

Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2021-2024

Veebruar 2020

Eessõna

Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava (KMAK) 2021-2024 kirjeldab sõjalise riigikaitse arengueesmärke ja nende saavutamiseks kuluvaid ressursse. Arengukava koostamisel lähtutakse riigikaitse arengukavast 2017-2026, Kaitseväge juhataja sõjalisest nõuandest ning NATO väevõime-eesmärkidest.

Kaitseministeeriumi 4-aastane arengukava tagab, et riigikaitse arengukavas 2017-2026 püstitatud eesmärkide saavutamiseks ollakse planeeritud ajaraamis. Riigikaitse investeringute fookuses on jätkuvalt realselt mehitatud ja komplekteeritud lahinguvõimelised üksused, mis on usaldusväärse eelhoiatuse alusel võimalikult lühikese etteteatamisega valmis koos liitlastega ohule reageerima. Uus arengukava viib lõpule eelmises arengukavas (2020-2023) alustatud arendused ning lisab juurde uued.

Perioodi peamised arendused on järgmised:

- vahetatakse välja relvastust – saabuvad uued käsituli relvad, kuulipildujad, tankitõrjeraketikompleksid, tankitõrje granaadiheitjad, snaipripüssid;
- võetakse kasutusse liikursuurtükid;
- lisaks juba mitmetele täielikult varustatud üksustele saavad selle arengukavaga kogu ulatuses varustatud tagalapataljonid, pioneeripataljonid, logistikapataljon, sõjaväepolitsei kompanii, kuus täiendavat maakaitsekompaniid;
- soetatakse transpordivahendeid, sh maakaitsestruktuurile;
- uue väeliigina saab Küberväejuhatuse täielikult varustatud;
- arendatakse olulisel määral Kaitseväge kesksel juhtimisvõimel, paraneb olukorrateadlikkus, sh NATO nõuetele vastava mereseire osas ning arendatakse taktikalise sidesüsteemi, mh koostöövõimelisena liitlastega;
- paraneb individuaaltaseme kaitse (killu- ja kuulivestid, öövaatlusseadmed, dekontamineerimisvahendid);
- lasermatkeseadmete soetamine, mis võimaldab piiratud väljaõppetingimustes kompaniitasemel üksustel realistlikult ja tõhusalt kokku harjutada;
- arendatakse lõpuni 1. brigaadi modulaarne välihaiglahendus, tagatakse meditsiinitoetus pataljonide tasemeni.

Endiselt pööratakse tähelepanu piisavate laskemoonavarude tagamisele. Aastatel 2021-2024 investeeritakse laskemoona 120 mln eurot, millele omakorda lisandub täiendavalt riigi kaitseinvesteeringute programmi iga-aastased 20 miljonit. Lisaks toetavad sõjaaja laskemoonavarude täiendamist suures mahus Ameerika Ühendriigid.

Luure ning eelhoiatuse valdkondade arendamiseks investeeritakse käesoleva arengukava raames nii Kaitseväge luure kui Välisluureametis erinevatesse võimetesse.

Taristu valdkonnas valmisid 2019. aastal mitmed uued hooned ja rajatised. Olulisemad valminud projektid on Tallinnas ühendoperatsioonide keskus, rekonstrueeritud staabihoone ja uus kasarmu Jõhvis ning uus tagalahooned Tapal. NATO ühisrahastuse toel teostati Tapal muuhulgas meditsiini keskuse laiendus, tehnika hoolduse halli ja universaalhallide, aga ka telkimis-, konteiner- ning tehnikaplatside ehitus. NATO ühisrahastuse toel rajati 2019. aastal ka erineva otstarbega teid kokku ca 45 km pikkuses. Lisaks valmisid erinevad rajatised, mida Suurbritannia refinantseerib valmimise järgselt, näiteks Lintsis laadimisplats või Tapa linnakus pidurite testimisramp ja vintside testimisala.

Uue arengukava raames teostatavad suuremad taristuprojektid on järgmised:

- Tartusse rajatav Kaitseväge Akadeemia kutseõppe taristu;

- Miinisadamasse rajatav staabi-, õppe-, meditsiini-, tuukri-, ladustus- ja tehnika remondi funktsioonide jaoks uus taristu;
- 2. jalaväebrigaadi taristu arendus (sh nt sõidukite garaažid ja varjualused Tartusse ja Luunjasse ning varustuse laod Tartusse);
- Jõhvi linnaku laiendamine;
- Paldiski linnakusse täiendavate võimaluste loomine tehnika hoiustamiseks ja remondiks.

Sõjaliste võimete arendamise keskseks osaks on inimesed. Möödunud aastal kasvas Kaitsevägi 85 tegevväelase võrra kokku 3508 tegevväelase ni. 2019. aastal oli tegevväelaste keskmine palk 30% üle Eesti keskmise – see palgatase on tagatud ka aastatel 2021-2024 võimaldamaks sõjaliste võimete arendamisega seotud värbamisesmärkide täitmist.

Kaitseliidu osas suureneb iga-aastane tegevustoetus ulatudes 2024. aastaks üle 45,5 miljoni euro. Lisaks sellele jätkatakse Kaitseliidu põhjal formeeritavatele maakaitseüksuste varustamist samaväärselt sarnaste ülesannetega Kaitseväe üksustega. Seekordne arengukava näeb järjekordselt ette täiendavate ametikohtade loomist Kaitseliitu.

Lisaks sõjalise kaitse arendamisel näeb arengukava ette vahendid teadus- ja arendustegevuse edendamiseks, samuti toetusi Eesti kaitsetööstussektorile, mille aastane kogumaht on 800 000 eurot. Jätkub isamaalise hariduse programm ning koolides toimuva riigikaitseõpetuse toetamine. Ajateenistusse asunud isikute arv kasvab 3800ni ning asendusteenistus on tagatud keskmiselt 63 inimesele aastas. Selleks, et tagada ajateenijate arvu kasv riigikaitse arengukavas ette nähtud 4000-ni jätkatakse naised kaitseväge programmiga, kaitseteadlikkust edendavate ürituste korraldamisega. Ajateenistusse kutsutavate isikute kõrval on oluline ajateenistusest väljalangevus. Väljaõppe pideva parendamise tulemusena langes 2019. aastal väljalangevus ajateenistusest rekordiliselt madalale tasemele.

2019. aastal oli rahvusvaheline koostöö jätkuvalt väga aktiivne ja laialdane. Detsembris 2019 toimus Londonis NATO riigi- ja valitsusjuhtide kohtumine, kus kiideti heaks NATO kaitseplaanide uuendamine Balti riikidele ja Poolale. Jätkunud on Eesti, Läti ja Taani töömitmerahvuselise Põhjadiviisi staabi käivitamiseks. Jätkus kahe- ja mitmepoolsete koostööprojektide ning ühisrahastusprojektides osalemise koordineerimine eelkõige Ukraina, Gruusia ja Afganistani suunal.

Liitlaste kohalolek Eestis on tagatud mitmete erinevate koostööinitsiatiivide kaudu. Alates 2017. a kevadest paikneb Tapal liitlaste lahingugrupp (*NATO enhanced Forward Presence - eFP*), mille raamriik on Suurbritannia ja teisteks osalisriikideks roteeruvad põhimõttel Prantsusmaa ja Taani. Ämari lennubaasist jätkub 365/24/7 põhimõttel liitlaste õhutorbe missioon (*NATO's Baltic Air Policing - BAP*). NATO üksuste vastuvõtmist, toetust ja õppuste läbiviimist Eesti territooriumil aitab toetada NATO staabielement (*NATO Force Integration Unit – NFIU*). 2019. a kevadel toimunud Eesti suurimal sõjalisel õppusel Kevadtorm osales lisaks Eestile 15 NATO liikmesriiki ja NATO partnerit).

Rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel osales Eesti 2019. aasta lõpu seisuga NATO, EL-i, ÜRO ning USA ja Prantsusmaa tahtekoalitsiooni operatsioonidel Aafrikas, Lähis-Idas, Iraagis, Afganistanis ja Vahemerel kokku 110 kaitseväelasega. Valmidusüksustes (NATO reageerimisväed (NRF), Ühendkuningriigi juhitud ühendekspeditsiooniväed (JEF) ning ÜRO, NATO, EL-i või nende liikmesriikide võimalikel operatsioonidel esmakordseks osalemiseks) olid valmis tegutsema kokku 126 kaitseväelast.

Kaitseministeeriumi 4-aastane arengukava tagab, et kaitsevägi on rohkem lahinguvalmis, astume olulise sammu lähemale riigikaitse arengukavas 2017-2026 püstitatud eesmärkide saavutamisele ning jätkub kollektiivkaitse ja sõjaline koostöö, mis on intensiivsem kui kunagi varem.

Jüri Luik
Kaitseminister

Kristjan Prikk
Kantsler

Kindralmajor Martin Herem
Kaitseväge juhataja